

На основу одредби Статута Акционарског друштва за осигурање GRAWE, Бања Лука, Управни одбор на седници одржаној дана 14.08.2019. године, донео је

УСЛОВЕ

ЗА ОСИГУРАЊЕ ОБЈЕКТА У МОНТАЖИ

Предмет осигурања

Члан 1.

(1) Предмет осигурања у овим Условима су следећи објекти у монтажи:

1. металне конструкције са машинском и електро-опремом или без ње,
2. машине и машинска електро-опрема, инсталације и апарати, као и постоља и темељи, ако је њихова вредност садржана у вриједности објекта у монтажи,
3. монтажна опрема и помоћни објекти, који су у целини обухваћени у предрачунској вредности објекта у монтажи и служе за монтажу (скеле, помоћне зграде, бараке, дрвене или зидане за складишта, радионице, мензе), осим ствари које чине материјалну имовину извођача радова, односно осигураника,
4. грађевински део, који се гради искључиво за потребе објекта у монтажи, а његова је вредност у целости обухваћена у предрачунској суми објекта у монтажи.

(2) Ако се посебно уговори и ако се обрачуна посебна премија, осигурањем се могу обухватити:

1. већ постојећи објекти (врста тих објекта је наведена у 1. и 2. тачки (1) става овог члана), на којима се обављају монтаже, поправке, ремонти, санације и слично,
2. помоћни материјал и алат у употреби за извођење монтаже,
3. монтажна опрема и помоћни објекти који служе за монтажу и који уопште нису или нису у целости обухваћени у предрачунској вредности објекта у монтажи ако те ствари чине материјалну имовину извођача радова,
4. стационирана (усидрена) пловна возила, чамци, сплавови, понтони на води, ствари на њима за време монтаже на води или обали,
5. ствари радника,
6. пословно-техничка документација, укључујући и књигу монтаже (осигурање на "таксирану вредност"),
7. постоља и темељи уколико нису садржани у вредности објекта у монтажи (ст. (1) тач.2.овог члана).

(3) По овим Условима нису предмет осигурања:

1. нестационирана (неусидрена) пловна возила (чамци, сплавови понтони, пловна возила, тегљачи) и ствари на њима, моторна возила и приколице на сувом, самоходне машине, летелице,
2. ствари у превозу изван места монтаже,
3. новац и вредносни папири,
4. материјална имовина извођача радова која не служи за само извођење монтаже, затим инвентар канцеларија, радничких мензи и радничких станова, алат и потрошни материјал мензи и радничких станова као и друге ствари које не служе непосредној монтажи осигураног објекта.

(4) Не могу се осигурати објекти у монтажи на којима није запослен потребан број квалификоване стручне снаге, и чијом монтажом и радовима не руководе и не надзиру их стручњаци с потребним стручним квалификацијама.

(5) Осигурање не покрива штете ако се пријаве на крају монтаже као попис недостатака и штете без могућности установљивања датума, узрока и обима настанка.

Осигуране опасности

Члан 2.

(1) Осигуравач је обавезан исплатити накнаду у случају штете узроковане уништењем, оштећењем или нестанком осигураних ствари због следећих основних опасности:

1. пожара и удара грома, експлозије, олује, града, манифестација и демонстрација, излевања воде, мрза, снега и леда, снежне лавине, кише, одроњавања тла, слегања тла,
2. незгоде при монтажи,

3. неспретности, немара и зле намере радника или неке друге особе,

4. провалне крађе.

(2) Ако се посебно уговори и обрачуна додатна премија, осигуравач је обавезан исплатити накнаду и у случају штете од једне или више допунских опасности, већ према томе како се уговори, и то од:

1. поплаве и бујице, високе и подземне воде,

2. клизање тла,

3. одговорности извођача монтажних радова за штете узроковане трећим особама,

4. уговорене одговорности извођача монтажних радова у гаранцијском року (уз примену посебне клаузуле),

5. осигуране су само опасности које су наведене у полиси и за које је обрачуната премија.

Обим опасности од пожара и удара грома

Члан 3.

(1) Пожаром се, у смислу ових Улова сматра ватра настала изван одређеног огњишта или ватра која се проширила изван огњишта и способна је да се даље шири својом сопственом снагом.

(2) Осигурањем од пожара обухваћена је и осигурана опасност самозапаљења залиха, ако је ускладиштење обављено по прописима.

(3) Не сматра се да је наступио пожар и осигураник није обавезан платити накнаду ако је осигурана ствар уништена или оштећена:

1. због излагања корисној ватри или топлини ради обраде или у друге сврхе (нпр. у преради, сушењу, пржењу, печењу и сл.) или услед пада или бацања у огњиште (пећ и сл.),

2. осмуђивањем или прогоревањем од цигарета, цигаре, справе за осветљавање, жеравице и сл.,

3. због врења или загревања, кувања, димљења и сл.

(4) Осигурањем од опасности пожара нису обухваћене штете на димњацима настале у вези с њиховом функцијом.

(5) Осигурање од удара грома, у смислу ових Улова покрива штете које на осигураним стварима узрокује гром деловањем снаге или топлоте, као и штете од удара предмета оборених громом.

Обим опасности од експлозије

Члан 4.

(1) Експлозијом се, у смислу ових Улова, сматра изненадно ослобађање силе засновано на тежњи паре или плиндова да се прошире. Експлозија посуда под притиском (котлова, цеви и сл.) постоји само када су зидови посуда у толикој мери разорени да настаје тренутно изједначавање унутрашњег и вањског притиска. Ако је у унутрашњости посуде настала експлозија услед хемијске реакције, штета која од тога настане на посуди покривена је осигурањем и онда када зидови посуде нису разорени.

(2) Осигурањем нису обухваћене:

1. штете на стварима осигураника проузроковане минирањима која се обављају у оквиру његове делатности трећих особа,

2. штете на стварима осигураника проузроковане експлозијом у простору за унутрашње сагоревање (цилиндар мотора),

3. штете од експлозије која је нормална појава у процесу производње,

4. штете од експлозивног издувавања из пећи и сличних направа,

5. штете од експлозија биолошког карактера,

6. штете због пробијања звучног зида,

7. штете од експлозија на посудама под притиском из става (1), овог члана због дотрајалости, истрошености или прекомерне насlage рђе, каменца, талога, муља, на осигураној ствари, али се надокнађује штета на другим стварима настала експлозијом.

Обим опасности од олује

Члан 5.

(1) Олујом се, у смислу ових Улова, сматра ветар брзине 17,2 метара у секунди, односно 62 км на сат (јачине 8 степени по Beaufortовој скали) или више. Сматраће се да је дувао ветар ове брзине у крају где се налази осигурана ствар, ако је ветар ломио гране и стабла или оштетио редовно одржаване објекте. У случају сумње, осигураник мора доказати брзину ветра извештајем хидрометеоролошке службе.

(2) Штете од олује обухваћене су осигурањем ако су проузрокована механичка оштећења осигуране ствари:

1. непосредним деловањем олује,
2. директним ударом предмета оборених или ношених олујом.

(3) Осигурањем од олује нису обухваћене штете:

1. од продирања кише, града, снега или других наноса кроз отворен прозор или друге отворе који постоје на објекту, осим ако су отвори настали од олује, као и штете од кише и других оборина на стварима смештеним у слободном простору.

Обим опасности од града

Члан 6.

Осигурањем су обухваћене штете од уништења, односно оштећења осигураних ствари које узрокује град својим ударом. Обухваћене су и штете од продирања града и кише кроз отворе узроковане ударом града.

Обим опасности од манифестација и демонстрација

Члан 7.

(1) Манифестацијом и демонстрацијом, у смислу ових Улова, сматра се организовано или спонтано јавно испољавање расположења грађана.

(2) Сматра се да је настао осигурани случај манифестација и демонстрација ако је осигурана ствар уништена или оштећена на било који начин деловањем манифестаната или демонстраната (рушење, демолирање, разбијање, паљење и др.).

Обим опасности од излевања воде

Члан 8.

(1) Излевањем воде, у смислу ових услова сматра се:

1. излевање воде из водоводних и одводних (канализацијских цеви, или из уређаја за грејање зграде топлом водом и уређаја за парно грејање и других уређаја и апарата због оштећења (лома, пуцања или квара уређаја за управљање и сигурност) тих цеви, уређаја и апарата, које припадају осигураном објекту,

2. избијање паре из цеви и уређаја за топлу воду и парно грејање због оштећења (лома, пуцања или квара уређаја за управљање и сигурност) тих цеви и уређаја.

(2) Осигурањем нису обухваћене штете од излевања воде:

1. из отворених славина, олука и олучних цеви,

2. због пуцања или лома цеви и уређаја као последица деловања мрза који је деловао у смислу става (2) члана 9. ових Улова.

Код овог случаја осигурањем није покривена штета на самим цевима и уређајима,

3. због дотрајалости, истрошености и корозије,

4. губитка воде и изгубљене добити,

5. настале као последица небриге осигураника о одржавању водоводне и одводне канализацијске мреже, уређаја за грејање топлом водом и уређаја парног грејања, као и њиховој заштити од смрзавања.

Обим опасности од мраза

Члан 9.

(1) Осигурање од мраза, у смислу ових Улова, обухвата штете проузроковане на осигураним стварима изненадним деловањем мраза, као и штете које би настале код извођења осетљивих радова на мраз, уколико су предузете одговарајуће мере заштите за рад у зимским условима.

(2) Осигурање од опасности мраза не покрива штете које би настале код извођења радова осетљивих на мраз, који се изводе непосредно пре и у време када се мора, према крајевима и временским приликама, очекивати смрзавање, односно уколико нису предузете одговарајуће мере заштите код извођења радова у зимским условима.

Обим опасности од леда и снега

Члан 10.

(1) Осигурање од леда и снега обухвата штете које би биле проузроковане на осигураним стварима, тежином, притиском, ударом леда и снега. Осигурањем су покривене штете уколико је тежина или притисак био већи од вредности из статичког прорачуна, односно предвиђене по важећим техничким прописима и стручним препорукама.

(2) Штете од минирања леда и снега нису обухваћене осигурањем.

Обим опасности од снежне лавине

Члан 11.

(1) Снежном лавином, у смислу ових Улова, сматра се снежна маса у покрету која се спушта с планинских страна.

(2) Осигурањем су обухваћене и штете узроковане деловањем зрачног притиска од снежне лавине.

Обим опасности од кише

Члан 12.

(1) У смислу ових Улова осигурањем је покривена штета коју на објекту у монтажи учини киша која је пала у времену од 1 сата, најмање 15 мм или 15 л кише на 1 м². У случају сумње осигураник мора доказати количину кише извештајем најближе хидрометеоролошке станице.

(2) Осигурање не покрива штете:

1. ако киша продире кроз незаштићене отворе на објекту,
2. на занатском, инсталацијском материјалу и опреми која је намењена за уградњу у осигурани објекат у монтажи а која се налази на отвореном, незаштићеном простору,
3. земљаним површинама, тампонима, насадима и травнатим површинама,
4. на постојећем објекту у реконструкцији или надоградњи, ако се направе отвори на покрову, а не заштите се од продирања кише и олује према правилима струке.

Обим опасности од одроњавања и зарушавања тла

Члан 13.

(1) Одроњавањем и зарушавањем тла, у смислу ових Улова, сматра се пад, односно притисак земљаног материјала на или у осигурану ствар.

(2) Сматра се да је настао осигурани случај и онда ако је земљани материјал који се одронио или зарушио те затрпао осигурану ствар.

(3) Осигурањем су обухваћени и трошкови отклањања одроњеног материјала у ширини од једног метра од осигураног објекта.

(4) Осигурањем нису покривени трошкови за санирање тла и за затрпавање до пријашњег профила терена с којег се одронио земљани материјал.

Обим опасности од слегања тла

Члан 14.

(1) Слегањем тла, у смислу ових Улова, сматра се вертикално слегање тла испод осигураног објекта, који настаје као последица монтажне незгоде или геолошког утицаја.

(2) Из осигурања су искључене штете од слегања тла:

1. ако је до слегања тла дошло због тога што је тло преоптерећено више него што је било предвиђено пројектом.

(3) Осигурањем нису покривени ни трошкови за санирање тла.

Обим опасности од незгоде приликом монтаже

Члан 15.

(1) Незгодом приликом монтаже, у смислу ових Улова сматра се, непредвиђен, од воље извођача радова независан догађај који има за последицу уништење или оштећење осигураних ствари због:

1. грешке у извођењу монтажних радова,

2. деформације или лома опреме за извођење монтаже,

3. преноса или превоза на подручју места монтаже,

4. грешке у техничко-рачунским основама, прорачуну и изради нацрта,

5. грешке у конструкцији,

6. грешке у материјалу,

7. пада или удара предмета, као и удара моторног возила или радне машине, пада и удара летелице,

8. незгоде за време експерименталног оптерећења или експерименталног погона.

(2) Незгода приликом монтаже сматра се непредвиђеном ако је извођач радова, с обзиром на техничко знање и могућност технике, није могао, нити је био дужан предвидети.

(3) Не надокнађују се трошкови за отклањање самих узрока штете због грешке у техничко-рачунским основама, прорачуну, конструкцији, грешке у материјалу и левању, те извођењу монтаже.

(4) Ако се покаже да одређени и правилно извршени техничко-рачунски прорачун и конструкције и/или изабрани исправан материјал не одговарају захтевима погона, па због тога дође до превремене истрошености, неће се надокнадити та штета, али ће се надокнадити посредна штета на другим осигураним стварима од уништења или оштећења која би тиме била проузрокована.

(5) Пробним оптерећењем и пробним погоном у смислу ових Улова сматра се стављање машина или постројења у погон након завршене монтаже и рада.

(6) Неће се сматрати, да је наступила осигурана незгода приликом монтаже ако је монтажни објекат изведен:

1. противно уговору о монтажи с недостацима,

2. с употребом слабог или неприкладног материјала,

3. кршењем општепризнатих правила технике, техничких прописа, упута, норматива, стандарда или одредби техничке инспекције,

4. пропуштањем потребних мера против нормалних утицаја временских прилика с којима се морало рачунати према годишњем добу и месним приликама,

5. применом пројектовања и поступка у извођењу радова, конструкције или материјала којих није испробала или испитала и одобрила нека овлаштена организација или техничка инспекција.

(7) Ако у току радова на монтажи осигураног објекта или након завршених радова осигураник сазна да је дошло до неке прикривене или видљиве грешке у техничко-рачунским основама, прорачуну, конструкцији или материјалу, која би могла изазвати оштећење или уништење објекта, дужан је о свом трошку обавити санацију или обновити делове објекта на којима би могло доћи до оштећења. Ако осигураник не проведе потребну санацију или обнову у смислу одредбе овог става, а осигурана се опасност оствари као последица тих грешака, осигураник губи право на накнаду од осигуравача.

Обим опасности од неспретности, нехата или зле намере радника или неке друге особе

Члан 16.

Осигурањем су обухваћене штете од неспретности, нехата или зле намере радника или неке друге особе. неспретност, односно нехат у смислу ових Услови остварио се само ако осигураник комисијски утврди да је сваки штетни догађај настао неодговарајућим поступцима појединог радника или групе радника. Штете проузроковане злом намером осигураник је дужан пријавити Министарству унутрашњих послова.

Обим опасности од провалне крађе

Члан 17.

(1) Обим опасности провалне крађе и обичне крађе одређује се према Условима за осигурање од опасности провалне крађе и разбојништва, ако нису у супротности с овим Условима.

(2) Осигурање покрива и штете од провалне крађе немонтиране монтажне опреме и осталог материјала који је намењен у градњи у осигурани објекат у монтажи.

(3) Осигурање покрива и штете од обичне крађе опреме и материјала већ уграђених у објекат у монтажи, којег стално чува чувар. Ако се код штете установи, да објекат није био чуван, осигураник губи право на накнаду из осигурања.

Обим опасности од поплаве и бујице

Члан 18.

(1) Поплавом се, у смислу ових Услови, сматра стихијско неочекивано плављење терена од сталних вода (река, језера, мора и др.), због тога што се вода излила из корита или провалила одбрамбени насип или брану, излевање воде због неочекивано високе плиме и таласа необичне јачине на мору и језерима и од надолажења воде из вештачких језера. Поплавом се сматра и неочекивано плављење због наглог скупљања велике количине воде која настане као последица пролома облака.

(2) Бујицом се сматра стихијско неочекивано преплављивање терена водом која се ствара на низбрдним теренима због јаких атмосферских падавина и сливања улицама и путевима.

(3) Осигурањем су обухваћене само штете проузроковане на осигураним стварима за време док поплава или бујица траје и непосредно након повлачења воде.

(4) Осигурањем нису обухваћене:

1. штете с водне стране на цевоводима и хидромонтажној опреми (унутрашњом страном сматра се она која је у додиру с водом која протиче овим објектима) проузроковане механичким деловањем воде,

2. штете од слегања тла као последице поплаве и бујице,

3. штете од преплављивања воде из канализационе мреже, осим ако је до излевања дошло због поплаве или бујице,

4. штете од гљивица услед влаге.

Обим опасности од високе воде

Члан 19.

(1) Високом водом се, у смислу ових Услови, сматра изузетна појава неуобичајеног пораста водостаја и у неочекивано време.

(2) Обавеза осигураваача за штете од високе воде почиње с порастом високе воде изнад унапред утврђених месечних кота водостаја или протока измерених на месту монтаже према најближе постављеном показивачу водостаја.

(3) Код склапања осигурања потребно је претходно на месту монтаже у смислу става (2) овог члана утврдити од које висине воде наступа обавеза осигураваача. Ова се граница наводи у полиси.

Обим осигурања опасности од поземне воде

Члан 20.

Подземном водом, у смислу ових Улова, сматра се неочекиван продор воде у грађевну јаму, односно у објект у монтажи.

Обим опасности од клизања тла

Члан 21.

(1) Клизањем тла, у смислу ових Улова, сматрају се изненадни покрети земљине површине на косим теренима с јасним манифестацијама ломова на површини тла и срозавања који са појавом јаких деформација и широким пукотинама на објектима настају у кратком раздобљу.

(2) Осигурањем од клизања нису обухваћене штете клизања тла ако нису биле предузете све потребне мере заштите које су познате у техници, и/или нису изведене у складу са пројектом и теренским условима.

(3) Осигурањем нису обухваћени трошкови за санирање тла.

Обим опасности од одговорности извођача монтажних радова штете проузроковане трећим особама

Члан 22.

(1) Обим опасности од одговорности извођача монтажних радова утврђује се према Условима за осигурање одговорности, ако нису у супротности са овим Условима.

(2) Ако је осигуран само део објекта који се монтира или само поједини монтажни и занатски радови, осигурање од одговорности не покрива штете на осталим деловима тог објекта у монтажи или осталим монтажним и занатским радовима, који нису осигурани, односно осигурани су другом полисом.

(3) Осигурањем од одговорности нису покривене штете на постојећем објекту на којем се изводе радови (поправци, доградње, реконструкције и сл.).

(4) Осигуравач је обавезан код осигурања од одговорности извођача монтажних радова до суме осигурања по догађају, који је наведен у полиси.

Обим опасности од уговорене одговорности извођача монтажних радова у гарантном року

Члан 23.

(1) Осигурање од уговорене одговорности извођача монтажних радова покрива штету којој је извор уговорена одговорност због уништења или оштећења осигураног монтажног објекта у гарантном року а којој је узрок извора пре почетка гарантног рока.

(2) Осигуравач није ни у ком случају обавезан за штете које имају за последицу разне естетске грешке као и нефункционалности врсте.

(3) Осигурањем од уговорене одговорности извођача монтажних радова према ставу (1) овог члана наступа почетком употребе или примопредаје објекта, а осигурани монтажни радови су били у осигурању за цело време трајања монтаже.

Вредност осигуране ствари

Члан 24.

(1) Вредност осигуране ствари је стварна цена радова и материјала, али не више од цене из уговора о монтажи, ако другачије није уговорено.

Склапање уговора о осигурању

Члан 25.

Осигурање монтаже може склопити инвеститор или извођач радова, односно сваки посебно за онај део за који има имовински интерес или уговорену обавезу да осигура монтажу од одговарајућих уговором предвиђених опасности.

Место осигурања

Члан 26.

Место осигурања је подручје где се обавља монтажа с приручним складиштима, која служе искључиво осигураном објекту у монтажи, ако другачије није уговорено.

Утврђивање накнада из осигурања

Члан 27.

(1) Висина накнаде из осигурања у случају оштећења или уништења осигуране ствари утврђује се према вредности осигуране ствари у време настанка осигураног случаја (у смислу члана 24. ових Улова), умањеној за вредност остатка, ако другачије није уговорено.

(2) Остаци уништених или оштећених ствари остају осигуранику и обрачунавају се по вредности у време настанка осигураног случаја, те према стању у каквом су били одмах након осигураног случаја.

(3) Не надокнађују се већи трошкови поправки, односно радова који нису били предвиђени основним пројектом, као: већи трошкови због измена у начину извођења радова или због проведених побољшања, проширења или усавршавања у односу на стање пре настанка осигураног случаја, и због потребних појачања у вези с изменом статичких елемената, па ни онда кад су ти трошкови узроковани настанком осигураног случаја.

(4) Осигурањем су обухваћене само штете које се у тренутку осигураног случаја догоде на осигураном објекту или у границама предвиђеног и одобреног пројекта тога осигураног објекта.

Штете настале изван граница пројектованог осигураног објекта не улазе у обавезе осигуравача, ако другачије није уговорено.

(5) Осигуравач је обавезан исплатити:

1. накнаду у случају штете од уништења или оштећења осигуране ствари настале при гашењу пожара, рушењу или изношењу, указивању помоћи или спасавању због насталог осигураног случаја,

2. накнаду у случају штете због нестанка осигуране ствари приликом настанка осигураног случаја.

(6) Из осигурања су искључене штете које се манифестују у смањењу естетике.

(7) осигуравач није обавезан надокнадити:

1. штету насталу основном уговорене казне,

2. посредно узроковану штету настанком осигураног случаја, као: губитак зараде, дангубу, губитак због обуставе рада, умањену могућност употребе, нефункционалности и друге сличне губитке,

3. штете за које по законским прописима или по уговору одговара произвођач, односно испоручилац ствари. Ако произвођач, односно испоручилац оспорава одговорност, а штета је настала због грешке у техничко–рачунској калкулацији, грешке у материјалу, конструкцији, левању и сл. (производне грешке), осигуравач ће надокнадити штету осигуранику, односно уговарачу осигурања, а потом ће ступити, до износа исплаћене накнаде, у сва права осигураника, односно уговарача осигурања према произвођачу, односно испоручиоцу.

(8) Склапањем уговора о осигурању објекта у монтажи инвеститор и извођач радова не ослобађају се међусобних обавеза које имају један према другоме на темељу уговора о монтажи и на темељу техничких упута, премера, цена радова и осталих прописа који чине саставни део њиховог међусобног уговора о монтажи.

(9) Објекат у монтажи осигуран на фиксну суму осигурања. Штета се осигуранику накнађује у омеру између суме осигурања и стварне вредности истог објекта када би био завршен у време настанка осигураног случаја.

(10) Ако су ствари осигуране на "прву осигурану опасност" од опасности чијим остварењем настане штета, накнада ће се уплатити у висини настале штете у време настанка осигураног случаја, а највише до уговорене суме осигурања на "прву осигурану опасност".

Накнада трошкова

Члан 28.

(1) На име трошкова за рашчишћавање и рушење у вези с насталим осигураним случајем осигуравач, ако није другачије уговорено, надокнађује неопходне издатке за рашчишћавање и чишћење остатака осигуране оштећене ствари, а највише 3% од вредности осигуране ствари погођене штетом. У трошкове рушења улазе нужни трошкови које уговарач осигурања има после настанка осигураног случаја за рушење преосталих оштећених неупотребљивих делова и њихово одношење до најближег места допуштеног истовара.

(2) Изузев трошкова из става (1) овог члана осигуравач је у обавези надокнадити трошкове у вези с насталим осигураним случајем који су потребни за почетак отклањања штете (техничка документација с претходним испитивањем) али највише до 1% вредности осигуране ствари, погођене штетом.

(3) Осигуравач је дужан надокнадити трошкове, губитке као и друге штете узроковане разумним покушајем, да се отклони непосредна опасност наступања осигураног случаја, као и покушајем да се ограничи његове штетне последице, па и онда ако су ти покушаји остали без успеха. Ако осигураник не испуни своју обавезу спречавања осигураног случаја или обавезе спасавања, а за то нема оправдања, обавеза осигуравача смањиће се за онолико за колико је настала већа штета због неиспуњења те обавезе.

(4) Укупна накнада на име трошкова из ставова (1) и (2) овог члана и на име накнаде из осигурања (чл. 27) не може премашити суму осигурања, односно вредност осигуране ствари, погођене штетом. Трошкове из става (3) овог члана осигуравач је дужан надокнадити чак и ако заједно с накнадом штете од осигураног случаја прелазе суму осигурања.

Неопходни трошкови за отклањање и смањење штете учињени по налогу осигуравача, надокнађују се и онда када заједно с накнадом из осигурања (чл. 27) премашују суму осигурања.

(5) Осигуравач није обавезан надокнадити трошкове проузроковане отклањањем узрока штете, ни трошкове интервенције ватрогасног друштва или других организација чија је дужност, према карактеру пословања, пружање бесплатне помоћи кад настане осигурани случај.

Учешће у штети (франшиза)

Члан 29.

(1) У сваком оствареном осигураном случају обрачуната накнада се умањује за договорену франшизу (која се уписује у полису), ако другачије није уговорено.

(2) У случају остварења опасности из одговорности извођача радова према трећим лицима из чл. 22. франшиза се не примењује.

Почетак и престанак обавезе осигуравача

Члан 30.

(1) Обавеза осигуравача почиње од тренутка кад осигуране ствари буду истоварене на месту монтаже, али не пре него што је то предвиђено општим условима за осигурање имовине.

(2) Осигурање престаје истеком 24 сата дана који је у полиси означен као дан истека осигурања. Осигурање се може продужити с тиме, да се премија за продужено раздобље осигурања зарачуна у складу са одредбама за осигурање објеката у монтажи.

(3) Експериментално оптерећење или експериментални погон према овим Условима сматра се као део монтаже и траје највише 1 месец, а ако траје дуже обрачунава се додатна премија у складу са важећим ценовником премија.

(4) Осигурање престаје и пре истека рока наведеног у полиси ако се објекат, или делови објекта, почну употребљавати.

Обрачун премије

Члан 31.

- (1) База за обрачун премије је уговорена сума, коју одређује уговарач осигурања, која не може бити мања од цене радова и материјала из уговора о монтажи.
- (2) Ако се осигурање уговори с фиксном сумом, премија се обрачунава од те суме.

Ограничење обавеза темељем других осигурања

Члан 32.

Ако је осигураник склопио и друга осигурања за ствари осигуране по овим Условима у случају штете накнада ће се исплатити по основи тих других осигурања. Из основе осигурања објеката у монтажи накнада ће се исплатити само онда ако покриће по тим другим осигурањима није било довољно, и то до суме непокривеног дела штете.

Примена општих услова за осигурање имовине

Члан 33.

Ако нису у супротности с овим Условима на осигурања склопљена по овим Условима примењују се и Општи услови за осигурање имовине.

Председник Управног одбора
Марко Микић